

Zákony a počítače

Autorský zákon

Citace děl, normy (ČSN ISO 690) a server citace.com.

Zákony ohledně audio-vizuálních děl

Stahování hudby i videa (filmů) chráněných autorským zákonem z internetu (z libovolného internetového zdroje) je vždy legální, pokud takto získané dílo nebudete dále šířit ani veřejně reprodukovat. V praxi to znamená, že si písničku můžete stáhnout, uložit ji na disk počítače (na disk MP3 přehrávače apod.) a podle libosti ji poslouchat. Nesmíte ji však již nikomu dalšímu zkopírovat. Neměli byste také vlastnit víc než jednu kopii této písničky, takže pokud si písničku vypálíte na CD, měl byste podle striktního výkladu zákona smazat „empétrojku“ z pevného disku. (Jednotlivé interpretace příslušného práva se však v tomto bodu liší.)

Platí v ČR – není dobré si brát na dovolenou filmy, které byly stažené, v jiné zemi může být trochu jiná legislativa

Software

Proprietární – nebo také software s uzavřeným kódem (z anglického: closed source) je takový software, kde jeho autor upravuje licenci (typicky EULA) či jiným způsobem možnosti jeho používání. K takovému software nejsou zpravidla k dispozici volně zdrojové kódy či v nich nelze svobodně dělat úpravy a výsledné dílo distribuovat. Takový software obvykle spadá do kategorie komerčního software, který jeho autor prodává.

Otevřený – (anglicky open-source software nebo open software, zkratka OSS) je počítačový software s otevřeným zdrojovým kódem. Otevřenost zde znamená jak technickou dostupnost kódu, tak legální dostupnost –licenci software, která umožňuje, při dodržení jistých podmínek (ku příkladu GNU licence), uživatelům zdrojový kód využívat, například prohlížet a upravovat (na rozdíl od proprietárního software).

Šíření – pokud není povoleno licencí (Shareware, BSD, Freeware... viz. List Licence)

Nelegální užívání – to je užívání bez platné licence (např. pro komerční účely)

<http://www.stoppiratstvi.cz/file/edee/pdf/stahovani.pdf> – podrobně vysvětleno

Je-li „OEM“ verze, pak je spřažen (většinou už od koupě) s PC – to znamená, že licence je nepřenositelná (je spřažen se základní deskou, která byla v době instalace v PC – tudíž při výměně MB bacha – hlavně OS (Windows) může pak dělat vyrval ohledně licence)

Licence

Freeware – je proprietární software, který je distribuován bezplatně (či za symbolickou odměnu typu poslání pohlednice, mnohdy autor umožňuje (ale nevyžaduje) v případě spokojenosti zaslání finančního daru), někdy hovoříme o typu softwarové licence. Podmínky bezplatného používání a šíření jsou definovány v licenční smlouvě, která je často specifická pro každý freeware.

Shareware – je označení pro software chráněný autorským právem, který je možné volně distribuovat (typicky na internetu nebo na CD nebo DVD, jež jsou přílohami časopisů). Uživatel má možnost software po určitou dobu zkusit, zda mu vyhovuje nebo ne. Pokud ho ale nadále používá, je povinen se řídit podle autorovy licence a zpravidla zaplatit cenu programu nebo se třeba jen registrovat.

Jde-li o demoverzi, dělí se na:

- 1) Trialverze – časově omezená;
- 2) Crippleware – funkčně omezená;
- 3) Adware/nagware – uživatelsky nekomfortní (vyskakující okno na přihlášení/registraci,

GNU General Public License (zkr. GNU GPL) – licence pro svobodný software, silně „copyleftová“ licence, vyžaduje, aby odvozená díla byla dostupná pod téže licencí (http://cs.wikipedia.org/wiki/GNU_General_Public_License)

GNU Lesser General Public License (dříve GNU Library General Public License nebo GNU LGPL) – vznik jako „knihovni“ licence k užívání knihoven i v softwaru, který není svobodný (http://cs.wikipedia.org/wiki/GNU_Lesser_General_Public_License)

Public domain – povolení autora užívat své dílo bez nároku na další ochranu díla – (autorských) práv není možné se vzdát v českém právním systému, ale je očekáváno, že autor se nebude svých práv domáhat.

Piráctví

- Užívání „cracků“ či „keygenů“ a jakéhokoliv softwaru pro obcházení ochran
- „Pirátské vývěsky“ & „černé servery“- zde si může kterýkoli uživatel stáhnout kanc. balík, plné poč. hry atd.
- Riziko zavirování počítače.
- Ztráta řady výhod, vůči legálnímu zakoupení (nemožnost online podpory
- Ochrana před počítačovým piráctvím
- Sériové číslo
- BSA (Business Software Alliance) – akce proti pirátům, osvěta proti počítačovému piráctví
- Nelegální aktivity
- Užívání Keyloggerů (špehování)
- Použití softwaru pro lámání hesel apod.
- Snaha o získání přístupu k datům, smazání dat, úpravu dat, popřípadě o úpravu/znefunknění softwaru (pro obohacení sebe nebo někoho jiného)
- Následky
- Odnětí svobody
- Propadnutí věci
- Peněžité trest
- Další postihy vyplývající z jednání
- + náhrada škody, odepření služeb uživateli

Odpovědnost

Za porušování autorského práva v organizaci je odpovědný ten, kdo úmyslně autorské právo porušil (např. věděl, že jde o nelegální kopii softwaru, a přesto ji užíval; neoprávněně instaloval nelegální kopii; přepálil počítačový program apod.). Účastníkem na tomto trestném činu, kterému hrozí tentýž trest jako hlavnímu pachateli, je ten, kdo nelegální užívání softwaru organizoval, naváděl k němu a poskytoval k němu pomoc.

Příkazy počítačové etiky (podle Computer Ethics Institute, USA)

Nepoužiješ počítače k tomu, abys poškodil druhé lidi.

Svojí aktivitou na počítači nebudeš rušit práci jiných lidí na počítači.

Nenarušíš soukromí počítačových souborů jiných lidí.

Nepoužiješ počítače ke krádeži.

Nepoužiješ počítače k falešnému svědectví.

Nebudeš používat počítačové zdroje jiných lidí bez jejich dsuhlasu nebo vhodné kompenzace.

Nebudeš si přisvojovat intelektuální výstupy jiných lidí.

Budeš přemýšlet o sociálních konsekvencích programu, který píšeš, anebo systému, který navrhuješ.

Vždy budeš používat počítač takovým způsobem, který zabezpečuje úctu a respekt k tvým bližním.